

tetik a Szajna vizét, a magyar tímároknak át kellett költözniük a Páris közelében fekvő Saint-Denisbe. A király 1705 márczius 17-én ezeknek kizárólagos szabadalmat adott a magyar bőr készítésére. A magyar bőrnek — folytatja értekező — az az előnye is van, hogy hamarosan, 8—15 nap alatt elkészülhet kivált május és szeptember havában.

A bevezetés után a következő fejezetekben tárgyalja szerzőnk a magyar tímármesterséget: Hogyan kell a bőrt (Haut) mosni? Mikor jó a timsó? A bőrnek (Leder) timsóval való etetése. A bőrök másodszori kidolgozása, szárítása, hengerítése, mángorlása. A bőrnek fagygyuval való kenése, telítése, szárítása. Egyéb teendők. Aztán fölszámítja a kiadásokat és bevételeket, hogy a magyar módra kikészített bőr hasznát bemutassa. Értekezik a tehén-, borjú- és ló bőröknek magyar módon való kikészítéséről. Utasítást ad a magyar bőr használatáról, de nem hallgatja el az e nemű bőrök hibáit sem. Egyet-mást elmond a magyar bőrökkel való kereskedésről, mely bőrök Páris egyik kiviteli cikke főleg Svájc és Flandria felé. Értekező szerint Párisban évenként: 8000 ökörbőrt, 2500 lóbőrt és valamelyes tehénbőrt készítenek ki magyar módon. Végre a magyar tímárok czéhmestereit érdeklő törvényeket és rendeleteket sorolja föl.

Azok számára, akiket ezen tőlünk Franciaországba került és itt meghonosodott iparág közelebről érdekelne, megjegyzem, hogy az általam ismertetett értekezés az esztergomi főszékes-egyházi könyvtárban található.

Pór Antal.

Bor- és gyümölcskivitel Németalföldre 1530-ban. A bécsi közös pénzügyi levéltárban őrzött osztrák Gedenkbuch-ok 1530. évi kötetében ezen évről egy útlevelet (passbrief) találunk Roggendorf Vilmos részére, melylyel I. Ferdinánd megengedi neki, hogy Magyarországból Németalföldre, 2 társzékérrel a szubort és gyümölcsöt szállíthasson, alkalmasint az ott élő Mária királynő, II. Lajos magyar király özvegyének udvara részére.

Dr. Takáts Sándor.

Pénzcsempészettel vádolt magyar kereskedők Bécsben. 1637. máj. 4-én kihirdették, hogy a Lipót-féle tizes (Leopoldische Zehener oder Neunerl) értékét tíz pénzről 9 krra szállították le s a tizest ezentúl senki sem adhatja 10 kr. értékben. Éppen ez időben Rumay György és Komáromy Lázár, komáromi naszádos kereskedők több ezer forint értékű kordovánt, szattyánt és molton-t (?) hoztak föl Bécsbe. Negri Péter bécsi udvari kereskedő 3000 forint árú kordovánt és szattyánt vett meg tőlük s az egész összeget a Lipót-féle „neunerl”-ben fizette ki. Rumay és Komáromy ezenkívül még 5500 tallért váltottak fel Lipót-féle neunerl-re s azután mint akik jól végezték dolgukat, hazafelé indultak. A bécsi handgraf azonban visszavezettette őket és azon czímen, hogy a pénzt török földre akarják csempészni, hogy aztán nagyobb áron túladjanak rajta, az egész összeget elvette tőlük. Rumay és Komáromy erősen tiltakoztak ez eljárás ellen. Ők — úgymond — árúk fejében, részben pedig jó aranyokért kapták a Lipót-féle pénzt és az 1637-ki „Münzgenral”